

D6 *Ezechiel Dyzma Izydor Walerian Salmonowicz*

ur. 8.09.1776 r. (metryka z kośc. paraf. Nowogródzkiego) w *Hrozowie* zm. 18.06.1861 r. w Remejkiszkach syn Franciszka (D4) i Czczottówny

żona 1-vo Teresa Balbina Klimaszewska aktorka, [ślub](#) 24.03.1805, rozwód;

2-vo Konstancja Czyżówna (zm. ok. 1810, kilka miesięcy po ślubie; c. Józefa Czyża strażnika woj. wileńsk.);

3-vo Karolina Szostowicka (ur. 1801, zm. 15.11.1847)

dzieci: Edward Jan (D12), Władysław Medard (D13), Karolina Konstancja (D14)

- sędzia graniczny powiatu oszmiańskiego

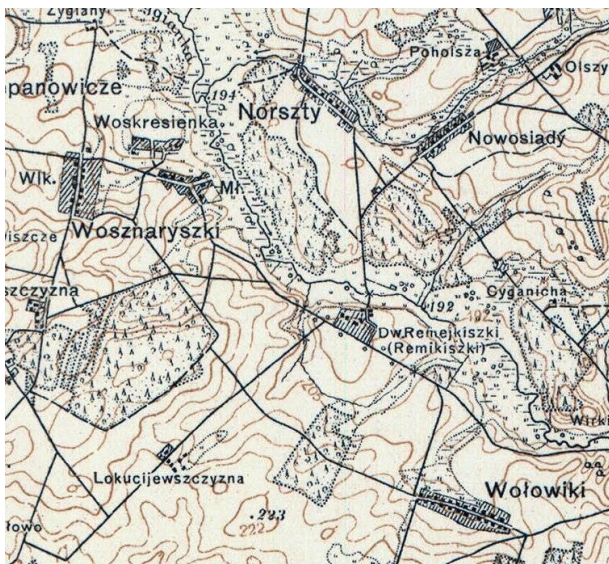
- prawnik(?), adwokat, plenipotent Książąt Radziwiłłów [Dominika*) i jego córki Stefani**]

- „jeneralny prokurator Massy Radziwiłłowskiej”; dn. 7.11.1821 r. był w Warszawie w „sprawach Massy”

- właściciel dóbr Remejkiszki (Remikiszki, Remi), gm. Holszany, pow. oszmiański [dobra kupione w 1818 r. od Antoniego Żaby za 240.000 złp]; w skład dóbr wchodziły też: Wojnaryszki (wieś, gm. Holszany), Wołowiki (wieś, gm. Holszany), Norszty, Nowosiady [Sul]

- „(...) w parafii holszańskej między 1838 a 1842 r. znajdują się: Remikiszki (Izydor Salmonowicz, ożeniony z Karoliną z Szostowickich) (...), które Antoni Żaba w 1818 roku sprzedał Izydorowi Salmonowiczowi za 240.000 zł. (...)”

(Cz. Jankowski, Powiat Oszmiański, Kraków 1896)

Mapa P31 S42

Remejkiszki (Remikiszki, Rejmikiszki, Remi) folw. nad rz. Żyganką, gm. Holszany, pow. Oszmiana; o 15 w. od Oszmiany [Sul]

Nowosiady, wś, pow. oszmiański, gm. Holszany, okr. wiejski Rogiczynięta, 43 dusz rewiz.; należy do dóbr Remejkiszki, Salmonowiczów. [Sul]

Norszty, wś nad rz. Żyganką, pow. oszmiański, gm. Holszany, okr. wiejski Rogiczynięta, 53 dusz rewiz.; należy do dóbr Remejkiszki, Salmonowiczów. [Sul]

Wołowiki, wś nad rz. Żyganka, pow. oszmiański, gm. i okr. wiejski Holszany; należała do dóbr Remejkiszki, Salmonowiczów. [Sul]

Lukucjewszczyzna, folw. należący do Remejkiszek

- „(...) »Głos ze strony Izydora Salmonowicza przeciwko WW. Jmci PPanom Ludwice matce, sędziny Ziemskiej Oszmiańskiej i Michałowi synowi, Sędziemu Granicznemu Oszmiańskiemu, Korsakom. Po czterech dekreтах t. d. szczególnie po dekreście sądu granicznego apelacyjnego z 1830 r. ogłoszony« w sprawie zagrabienia przez Korsaka części lasu remikiskiego.

Drukowany oryginał w Remikiszkach. (...)”

(Cz. Jankowski, Powiat Oszmiański, Kraków 1896)

- "Spisy rodzinne szlachty pow. Oszmiana za r. 1834:

Izydor Salmonowicz s. Franciszka, lat 56, sędzia graniczny

żona Karolina Szostowicka, lat 28(?) błędny zapis – czy tak podała?

synowie Edward lat 12, Władysław lat 11

córka lat 7”

[dok. LVIA F 391-8-2558 s. 20 nr 157 [WiS]]

- S 14. Salmonowicz Izydor, plenipotent prawny. Oryginały i kopie aktów plenipotencyjnych, asygnacje i kwity na pensję oraz rachunki kosztów prawnych. 1804 - 1817 stron 195, sztuk 80

[patrz: Arch. Główne Akt Dawnych w Warszawie]

- Salmonowicz Izydor. Głos akcesoryjny przeciwko Ber. Ogińskiemu i Szemethom, X. Sapieżie i Chodkiewiczom. Wilno, fol., str. 47 i 1 tabl. [Estr T. IV R-Z]

- Salmonowicz I. Wywód sprawy ze strony massy Stefani Radziwiłłówny oraz Fr.[anciszka] Sapiehy przeciw

- Głos w sprawie z X. Mich. Radziwiłłem W.W. pisany 1824 Januar 2 d. Wilno, 1830, fol., str 381

[Estr T. IV R-Z]

- różne dok. dot. Izydora - patrz: Archiwum Historyczne w Wilnie, sygn. akt LVIA F 1280 Radziwiłły (ros.)
- (...) w Wilnie (...) pani z Szostowickich Salmonowiczowa była przyjaciółką p. p. z Sorokinów Rogowskiej, z Podbereskich Kołkowskiej, z Zaleskich Norszlinowej (...) „Balowały” [okr. moje] razem kilka lat (...) [Puz]
- LVIA F 391-8-1236 k. 86, poz. 18: Spis szlachty pow. oszmiańskiego z 17 XII 1819 r. wymienia Izydora
- 28.11.823 r. w Remikiszkach **Karolina Salmonowiczowa** była matka chrzestną Karola Ewarysta, s. Michała i Konstancji Jankowskich [KM par. Holszany]
- dok. j.w. wpisano w rubr. 10: „potwierdzony w szlacheństwie Dekretem Heroldii z dn. 21.VIII 1839 r. nr 11459”
- LVIA F 526-3-6405: „Plan Dwornego Obrębu Folwarku Remikiszek z Łokucieiowszczyzną Wsi Wołowiki i Zascienka Woynaryszek oraz posiadłości Dworzyszczka w Powiecie Oszmian. położenie mających z Duk-tami tak WJPana Izydora Salmonowicza Regenta Gran[icznego] ... (itd. nazwiska innych współwłaścicieli)”. [tekst oryginalny polski]. Plan z dnia 9 VIII 1830 r. Plan sporządził: Jan Gwalbert Trębicki

Fragment folwarku Remejkiszki (stan obecny)

*) patrz: http://pl.wikipedia.org/wiki/Dominik_Hieronim_Radziwi%C5%82%C5%82

***) patrz: http://pl.wikipedia.org/wiki/Stefania_Radziwi%C5%82%C5%82

- metryka zgonu Karoliny z Szostowickich Salmonowiczowej [KM par. Holszany]

74	18	85	<p>14. 1861 roku dnia 18go w Remikiszkach Karolina Salmonowiczowa córka Izydora i Karoliny Salmonowiczowej urodzona 1835 roku dnia 18go w Remikiszkach zmarła dnia 14go w Remikiszkach w wieku lat 26. Przyczyną śmierci była choroba serca. Pogrzeb odbył się dnia 15go w Remikiszkach. Pochowana została w grobie rodzinnym przy kościele parafialnym w Remikiszkach. Metryka wystawiona przez proboszcza parafii w Remikiszkach M. Kubińskiego dnia 14go 1861 roku.</p>	<p>14. 1861 roku dnia 18go w Remikiszkach Karolina Salmonowiczowa córka Izydora i Karoliny Salmonowiczowej urodzona 1835 roku dnia 18go w Remikiszkach zmarła dnia 14go w Remikiszkach w wieku lat 26. Przyczyną śmierci była choroba serca. Pogrzeb odbył się dnia 15go w Remikiszkach. Pochowana została w grobie rodzinnym przy kościele parafialnym w Remikiszkach. Metryka wystawiona przez proboszcza parafii w Remikiszkach M. Kubińskiego dnia 14go 1861 roku.</p>
----	----	----	--	--

- metryka zgonu Izydora [KM par. Holszany]

79	18	85	<p>1861 roku dnia 18go w Remikiszkach Izydor Salmonowicz syn Izydora i Karoliny Salmonowiczowej urodzony 1835 roku dnia 18go w Remikiszkach zmarł dnia 18go w Remikiszkach w wieku lat 26. Przyczyną śmierci była choroba serca. Pogrzeb odbył się dnia 19go w Remikiszkach. Pochowany został w grobie rodzinnym przy kościele parafialnym w Remikiszkach. Metryka wystawiona przez proboszcza parafii w Remikiszkach M. Kubińskiego dnia 18go 1861 roku.</p>	<p>1861 roku dnia 18go w Remikiszkach Izydor Salmonowicz syn Izydora i Karoliny Salmonowiczowej urodzony 1835 roku dnia 18go w Remikiszkach zmarł dnia 18go w Remikiszkach w wieku lat 26. Przyczyną śmierci była choroba serca. Pogrzeb odbył się dnia 19go w Remikiszkach. Pochowany został w grobie rodzinnym przy kościele parafialnym w Remikiszkach. Metryka wystawiona przez proboszcza parafii w Remikiszkach M. Kubińskiego dnia 18go 1861 roku.</p>
----	----	----	---	---

> „przeanalizowałem” jeden z listów z „Korespondencja Filomatów”, wyd. Jan Czubek (1913):

[List nr] DCLVIII. Kulesza¹) do Czeczota²).
 [14/26 marca 1823, Łochwa³]]. 1823, marca 14 d[nia].
 Szacowny Panie Janie.

Wiadomo ci, że nową organizacją mój plac w Łochwie - skasowany; utrzymano mi tymczasem, jako w miejscu, gdzie się bez oficyanta obejść nie można. Prokurator utrzymał, ale w terażniejszych okolicznościach trzeba by gościem, trze być na wylocie, a zatem trzeba się starać w ciągu tego roku o jakąś dla siebie lokację. Jeżeli tam co postrzeżesz tyczącego się mnie, wstawiaj się za mną, szczególnie za pośrednictwem Salmonowicza***.

Znajduje się u ciebie moich sto rubli, które na dobro wzięłeś, jak pisałeś do mnie; jeśli odebrałeś i masz je u siebie, z tych samych pieniędzy dasz na kupno dzieł, o jakie prosiłem was wszystkich, abyście mi kupili. Bilety na prenumeratę Ballad, które dałem W-u Poliskiemu dla rozsprzedania, powrócone mi odsyłam napowrót. Piasecki opowie ci ustnie niektóre okoliczności. Wayski, marszałek oszmiański, chce mi wziąć na komis. Wywiedzcie się proszę, co to za obywatel.

Bądź zdrow! Wasz przyjaciel

M. Kulesza.

P.S. List do W. Salmonowicza⁴) oddaj.

¹) Michał Kulesza [1799-1863; malarz i grafik] był nauczycielem domowym u Michała Zaleskiego (b. podkomorzego rosińskiego) prokuratora Massy Radziwiłłowskiej, który nie potrzebując go dalej, wyjednał mu miejsce administratora Łochewskiego w dobrach tejże Massy z pensją 3000 złp.

²) Jan Czeczot (1796-1847); przerwał studia z powodów finansowych, został pisarzem w zarządzie majątków Radziwiłłów; filomata; 23.10.1823 r. aresztowany z T. Zanem, A. Mickiewiczem, J. Jeżowskim, F. Malewskim, O. Pietraszkiewiczem i T. Łozińskim; skazany na zesłanie (lata 1825-1841)

N Czeczot, ojciec Jana Czeczota był oficjalistą dworskim w Maluszycach

³) **Łochwa = Łachwa !!**

Łachwa, mko i dobra, niegdyś w pow. pińskim, teraz w pow. mozyrskim, [Sul]

⁴) W. Salmonowicz – najprawdopodobniej Ezechiel Dyzma Izydor **Walerian Salmonowicz**, adwokat, plenipotent ks. Radziwiłłów w sprawach tzw. Massy Radziwiłłowskiej [patrz: Arch. Gł. Akt Dawnych W-wa, LVIA Wilno]. Jak wynika z kontekstów – był również (chyba) kimś w rodzaju doradcy finansowego, może „sponsora” przynajmniej niektórych filomatów, np. Jana Czeczota czy Onufrego Pietraszkiewicza

„(...)... Cela Konrada. Z innych źródeł wiadomo, że naprzeciw więzienia mieszkały **panny Szostowickie**, które węglem na wielkich kartonach wypisywały informacje o wydarzeniach w mieście. By przeczytać przez więzienne okno, o czym piszą owe panny, filomaci musieli być więzieni w tej lub w którejś z sąsiednich cel. (...)”

– być może jedna z tych pańien została żoną E.D.I.W. Salmonowicza ??

> Szostowicki h. Odyniec

1 w. (wiorsta) = 1,067 km (1067 m)